

คำปรารภ

เนื่องในการฉาปนกิจศพ ของ หลวงปู่เรียน อรุโณ
(แสงทรัพย์) อดีตเจ้าอาวาสวัดหนองโน ต. ชีทวน อ. เช่งใน
จ. อุบลราชธานี ในฐานะที่ หลวงปู่เรียน อรุโณ เป็นพระผู้เฒ่าที่
มีอายุ พรรษา กาลมากพอสมควร ซึ่งนับว่าหายากมากใน
ปัจจุบันนี้ ตลอดระยะเวลาที่ หลวงปู่เรียน ได้เข้ามาอุปสมบท
ในพระพุทธศาสนา แม้จะบวชเมื่อมีอายุมากแล้วก็ตาม ด้วย
สามัญสำนึกที่มีต่อพระพุทธศาสนา หลวงปู่เรียน ท่านก็ได้ทำ
หน้าที่ของพระสงฆ์ที่ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของพระ
ธรรมวินัย อันเป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-
เจ้า เป็นอย่างดีเสมอมา ท่านเป็นพระผู้เฒ่าที่มีความ ขยัน
อุตสาหะ วิริยะมากที่เดียวจะเห็นได้จากงานเทศกาลต่างๆ อัน
เป็นงานประเพณี หลวงปู่เรียน ท่านจะต้องไปเทศนาโปรดญาติ
โยมทุกแห่งที่นิมนต์มา และการปฏิบัติกิจวัตรต่างๆ ก็ได้กระทำ
อยู่มิได้ขาด เว้นเสียจากอาพาธ และยังได้พาพระเณร
ตลอดทั้งชาวบ้านสร้างเสนาสนะต่างๆ ขึ้น เช่น โบสถ์-ศาลา
การเปรียญ-กุฏิ ดังที่ได้เห็นอยู่ขณะนี้ ถิ่นนับว่าเป็นผลงานของ

ท่าน ซึ่งป็นพระผู้เฒ่าที่มีความสามารถพาลูกพาหลาน ชาว
บ้าน สร้างขึ้นมาเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจยิ่ง

ดังนั้นในงานฉาปนกิจศพของท่านในครั้งนี้ จึงได้จัดพิมพ์
หนังสืออนุสรณ์ ที่ปรากฏเป็นเล่มเล็กๆ อยู่ในมือของท่าน
ขณะนี้ เพื่อแจกจ่ายช่วยในงาน ทั้งน้เพื่อมุ่งบูชาคุณใน
ท่านผู้ม้คุณเป็นปัจจัยสำคัญ แต่ต้องขอภัยจากท่านทั้งหลาย
ด้วยว่า มีเวลาจัดทำน้อยมาก จึงได้รวบรวมบทสวดทำวัตร
สวดมนต์ และคำถวายทานต่างๆ อันเห็นว่าเป็นของจำเป็น
สำหรับชาวพุทธ จากที่นั่นที่น้บ้างมารวมเป็นเล่ม ดังที่ท่าน
เห็นอยู่นี้

ขออนุโมทนาในกุศลเจตนา จากกัลยาณจิตของทุกท่าน
ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่ต่างร่วมกันแสดงออกเป็น
กตัญญู กตเวที บูชาคุณ ของ หลวงปู่เรียน ธวัช และขอ
กุศล ผลบุญอันปรากฏด้วยกัลยาณจิตนี้ จงอำนวย สุขสมบัติ
ถวายแด่ท่านในคติภพนั้น ๆ จงทุกประการเทอญ

พระครูสุนทรสุตกิจ
เจ้าคณะตำบลชวอน

พระอชิการเรียน อรุโณ
อดีตเจ้าอาวาสวัดบ้านหนองโน

ประวัติพระสังฆาธิการ

ชื่อ พระอธิการเรียน ฉายา อรุโณ อายุ ๗๕ พรรษา
๒๑ วิทยฐานะ น.ธ. ตริ วัดหนองโนหนองคู อำเภอเขื่องใน
จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดหนอง
โน

สถานะเดิม

ชื่อ เรียน นามสกุล แสงทรัพย์ เกิดวันที่ ๑๕ มกราคม
๒๔๕๕ บ้านสงยาง ตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบล
ราชธานี นามบิดา นายเสาร์ แสงทรัพย์ นามมารดา นางสาว
แสงทรัพย์ ต่อมาหมู่บ้านนี้เกิดเคื้อคร้อน จึงได้อพยพมา
ประกอบอาชีพอยู่ที่บ้านหนองคู อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบล
ราชธานี มีพี่น้องร่วมสายโลหิต ๕ คน คือ ๑. นายกอง แสง
ทรัพย์ ๒. นางคุณ วันทา ๓. นางหนู โสภาพ ๔. นางแพง ทุมมี
๕. หลวงปู่เรียน อรุโณ

บรรพชา

เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๐ ณ วัดหนองคู
อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีเจ้าอธิการวงศ์ เป็น
พระอุปัชฌาย์

อุปสมบท

วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๗๖ ณ วัดหนองโนหนองคู โดยมีพระอธิการวงศ์ พรหมสโร วัดศรีนวล เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการหนู กมภิโร วัดทุ่งศรีวิไล เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอธิการคำตา จันทเสโน เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ต่อมาได้ลาสิกขาไปประกอบอาชีพเป็นนรवासแต่งงานกับ นางน้อย บ้านโนนจาน มีบุตรร่วมกัน ๑ คน กือนายสุบัตน์ ถึงแก่กรรมแล้ว ต่อมาเมื่อนางน้อยก็ได้ถึงแก่กรรมแล้ว จึงย้ายกลับมาอยู่บ้านหนองคู และได้แต่งงานกับนางโฮม บ้านเสียม ต่อมาเมื่อนางโฮมถึงแก่กรรมแล้ว พ.ศ. ๒๔๘๘ ก็ได้ไปแต่งงานกับนางบัว บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ และคุณแม่บัวก็ได้ถึงแก่กรรมในปี ๒๕๑๓

ท่านจึงตัดสินใจเข้าอุปสมบทอีกในวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ณ วัดศรีชุมพลโนนใหญ่ โดยมีเจ้าอธิการเคน เรวโต เจ้าคณะตำบลก่อเอ้ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการจันทา วัดยางน้อย เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอธิการโส สุกทโท วัดคงยาง เป็นพระอนุสาวนาจารย์

ค

กรุงเทพมหานคร โดยมี พระเทพมุนี (เจียร ปภสสโร
ป.ธ. ๙) วัดอรุณราชวราราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูสังวรโมลี (ชาติ อุตตโร
ป.ธ. ๓) เจ้าอาวาสวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหาโสม ปญญา
วุกาโธ ป.ธ. ๓ วัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร เป็นพระ
อนุสาวนาจารย์
งานการศึกษา

พ.ศ. ๒๔๖๗ เข้าศึกษาเล่าเรียนชั้นประถมศึกษา ที่
โรงเรียนประชาบาลศาลาวัดบ้านเสียม

งานปกครอง

พ.ศ. ๒๔๑๔ รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดหนองโน
หนองคู ตำบลชีทวน

พ.ศ. ๒๔๒๒ เป็นเจ้าอาวาสวัดหนองโนหนองคู
งานสาธารณูปการ

พ.ศ. ๒๔๑๕ เป็นประธานนำชาวบ้าน สร้างศาลาการ
เปรียญขึ้น ๑ หลัง

พ.ศ. ๒๔๑๖ เป็นประธานสร้างศาลาโรงยาว

พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นประธานสร้างอุโบสถขึ้นที่วัดบ้าน
หนองโนหนองคู ๑ หลัง

พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นประธานสร้างกุฏิขึ้นที่วัดหนองโน
หนองคู ๑ หลัง

หลวงปู่เรียน อรุโณ ได้ปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม
ตลอดถึงอบรมพระภิกษุสามเณร ทายกทายิกาตามความรู้ความ
สามารถ ตามอำนาจหน้าที่ของท่านด้วยดีตลอดมาดั่งที่ทราบ
โดยทั่วไปแล้ว ได้ถึงแก่มรณภาพเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๔
รวมอายุได้ ๗๕ ปี พรรษา ๒๑

พระเบ็ญ ชันชะลี
วัดหนองโนหนองคู
เรียบเรียง

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น พระองค์ใด เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลส
เพลิงทุกข์สิ้นเชิงตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

สวากขาโต เบนะ ภะคะวะตา ชัมโม

พระธรรมเป็นธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ตรัสรู้ไว้ดีแล้ว
สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด ปฏิบัติดีแล้ว
คัม มะยัง ภะคะวันตัง สะหัมมัง สะสังฆัง อิมะหิ สักกาเรหิ
ยะถาระหัง อาโรปีเตหิ อะภิปูชะยามะ

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอบูชาอย่างยิ่ง ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้น พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ ด้วยเครื่องสักการะ
ทั้งหลายเหล่านี้ ชันยกขึ้นตามสมควรแล้วอย่างไร

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระประวีณัพพโคปิ

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระผู้มีพระภาคเจ้า แม้ปรินิพพานมาแล้ว
ทรงสร้างคุณอันสำเร็จประโยชน์ไว้แก่พวกข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ปัจฉิมา ชะนะदानุกัมปะมานะสา

ทรงมีพระทศัยอนุเคราะห์แก่พวกข้าพเจ้าอันเป็นชนรุ่นหลัง

อิมะ สักกาเร ทุกคะตะป้อนภาการะภูเต ปฏิกัณหาตุ

ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงรับ เครื่องสักการะอันเป็นบรรณาการ
ของคนยากทั้งหลายเหล่านี้

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดกาลนานเทอญ

คำกราบพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ ภะคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้น
เชิง ครีดิรู้ชยได้โดยพระองค์เอง

พุทฺธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน
(กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ครีดีไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม
(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์
(กราบ)

อภริยตา ปรมา ลาภา

ความไม่มีภรรยาเป็นลาภอันประเสริฐ

ภริยตา ปรมา ทุกขา

ความมีภรรยาเป็นทุกข้ออย่างยิ่ง

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหมะกัง, สัสสะมะณะ-
พราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตตะวา
ปะเวเทสิ, พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,

ได้ทรงทำความดับทุกขให้แจ้ง ด้วยพระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว,
ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา, มาร พรหม, และหมู่สัตว์ พร้อม
ทั้งสมณพราหมณ์, พร้อมทั้ง เทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม ;

โย รัมมัง เทเสสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,

ทรงแสดงธรรมแล้ว ;

อาทิกัลลียาณัง,

ไพบราหมีในเบื้องต้น,

มัชฌะกัลลียาณัง,

ไพบราหมีในท่ามกลาง,

ปะริโยสานะกัลลียาณัง,

ไพบราหมีในที่สุด,

สาตถัง สะพะยัณฺหะนัง เภชะละปะริปุณณัง ปะริสุทฺธัง พรัหมะจะริยัง
ปะกาเสสิ,

ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือ

แบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ
บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สิ้นเชิง, พร้อม
ทั้งอรรถะ (คำอธิบาย) พร้อมทั้ง
พยัญชนะ (หัวข้อ) ;

ตะมะหัง ภะคะวันตัง

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระ

อะภิปุชะยามิ,

ผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ;

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิริสะ

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระ

นะมามิ.

ภาคเจ้าพระองค์นั้น ด้วยเศียร
เกล้า.

๒. รัมมาภิตุติ

(หันทะ มะยัง รัมมาภิตุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สัรวากขาโต
ภะคะวะตา รัมโม,

พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระ
ผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสไว้ดี
แล้ว ;

สันทิฏฐโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึง
เห็นได้ด้วยตนเอง ;

อะกาลโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้
ไม่จำกัดกาล ;

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวแก่ผู้อื่นว่า
ท่านจงมาดูเถิด ;

โอปะนะยโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว ;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็ได้เฉพาะตน ;

ตะมะหัง รัมมัง อะภิปุชยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระ
ธรรมนั้น ;

ตะมะหัง รัมมัง สิริสา นะมามิ,

ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้น
ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

๓. สังฆาภิวัตติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิวัตติ กะโรมะ เส.)

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค
สาวะกะสังโฆ,	เจ้านั้น หมูไค, ปฏิบัติดีแล้ว ;
อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค
สาวะกะสังโฆ,	เจ้าหมูไค, ปฏิบัติตรงแล้ว ;
ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค
สาวะกะสังโฆ,	เจ้าหมูไค, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็น
	เครื่องออกจากทุกข์แล้ว ;
สามิจปะฏิปันโน ภะคะวะโต	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค
สาวะกะสังโฆ,	เจ้าหมูไค, ปฏิบัติสมควรแล้ว ;
ยะทิทัง,	ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ :
จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ	คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัว
ปุริสะปุคคะลา,	บุรุษ ได้ ๘ บุรุษ ;*
เอสะ ภะคะวะโต	นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้
สาวะกะสังโฆ,	มีพระภาคเจ้า ;
อาหุเนยโย,	เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ;
ปาหุเนยโย,	เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขাজัดไว้ต้อนรับ ;
ทักขิเนยโย,	เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน ;
อัญชะลิกระณีโย,	เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี ;
อะนุตตะรัง ปุญญเขตตัง โลกัสสะ,	

เป็นเนืองนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ;

* สี่คู่คือ โสตาปัตติภคโค โสตาปัตติภคโค, สกิทากามิภคโค สกิทากามิภคโค, อนาคามิภคโค อนาคามิภคโค, อรหัตตภคโค อรหัตตภคโค.

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปุชเยยามิ, ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระ
สงฆ์หมู่ นั้น ;
ตะมะหัง สังฆัง สิริธสา นะมามิ, ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่ นั้น
ด้วยเศียรเกล้า ;

(กราบระลึกพระสงฆ์คุณ)

๔.รัตนัตถยปณามคาถา

(หันทะ มะยัง ระตะนัตถะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ
สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญญะวะ ภาณามะ เส.)

พุทโธ สุตฺตโธ กะรุณามะหัตถะโว.

พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจห้วงมหรรณพ ;

โยจันตะสุทฺธััพพะระญาณะโลจะโน.

พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด ;

โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก.

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลสของโลก ;

วันทามิ พุทฺธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพ
เอื้อเฟื้อ ;

ธัมโม ปะทีโป วียะ ตัสสะ สัตถุโน,

พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวง
ประทีป ;

โย มัคกะปากามะตะเภทะภินนะโก,

จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน, ส่วนใด ;

โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตตะทีปะโน,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น ;
วันทามิ รัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ ;

สังโฆ สุขะตาทักกะยะติเขตตะสัจญญิต,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่นำนานาบุญอันดีทั้งหลาย ;

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพทะโก,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน, ตรัสรู้ตามพระสุคต, หมูใด ;

โลลัปปะหิโน อะริโย สุขะมะโส,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี ;

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมุนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ ;

อิงจะวะเมกัณตะภิปุชะเนยยะกัง,

วัตถุตะยัง วันทะยะตาทักสังจะตัง,

บุญยัง มะยา ยัง มะมะ สัพพะปัตถะวา,

มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา.

บุญใด ที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม, คือพระรัตนตรัย
อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างดี
ยิ่งเช่นนี้, ขออุปัชฌะ (ความชั่ว) ทั้งหมด, จงอย่า
มีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จ อันเกิดจาก
บุญนั้น.

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้ ;

เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์;
อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสคตประกาศ ;

พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว, จึงได้รู้อย่างนี้ว่า :-

มะระฉัณปี ทุกขัง, แม้ความตายก็เป็นทุกข์ ;

แม้ความโศก ความร่ำไรร่ำพัน ความไม่สบายกาย ความ

อัปปีเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข, ความพลัดพรากจากสิ่งที่เป็นที่รัก
ที่พอใจ ก็เป็นทุกข์ ;

ยัมปิถัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์ ;
สังจิตเตนะ ปัญฺจุปาทานักขันธา ทุกขา,

ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์ ;
เสยยะถิทัง, ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ :-

รูปุปาทานักขันโธ, ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือรูป ;
เวทนาอุปาทานักขันโธ, ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือเวทนา ;
สัญญาอุปาทานักขันโธ, ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสัญญา ;
สังขารุปาทานักขันโธ, ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสังขาร ;
วิญญาณุปาทานักขันโธ, ขันธ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือวิญญาณ ;
เยสัง ปะริญญายะ, เพื่อให้สาวกกำหนดครอบรู้อุปาทานขันธ เหล่านี้เอง,
ธะระมาโน โส ภะคะวา, จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เมื่อยังทรง

พระชนม์อยู่,

เอวํ พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย
เช่นนี้เป็นส่วนมาก ;

เอวํภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี พะหุลา
ปะวัตตะติ, อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไป

ในสาวกทั้งหลาย, ส่วนมาก, มีส่วนคือการจำแนกอย่างนี้ว่า :-

รูปัง อะนิจจัง,	รูปไม่เที่ยง ;
เวทนา อะนิจจา,	เวทนาไม่เที่ยง ;
สัญญา อะนิจจา,	สัญญาไม่เที่ยง ;
สังขารา อะนิจจา,	สังขารไม่เที่ยง ;
วิญญาณัง อะนิจจัง,	วิญญาณไม่เที่ยง ;
รูปัง อะนัตตา,	รูปไม่ใช่ตัวตน ;
เวทนา อะนัตตา,	เวทนาไม่ใช่ตัวตน ;
สัญญา อะนัตตา,	สัญญาไม่ใช่ตัวตน ;

สังขาร อนาคตา, สังขารไม่ใช่ตัวตน ;
 วิญญูณัง อนาคตา, วิญญูณไม่ใช่ตัวตน.
 สัพเพ สังขาร อนาคตา, สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง ;
 สัพเพ ฐัมมา อนาคตาติ. ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน ดังนี้.
 เต (ตา)* มะยัง พวกเราทั้งหลาย เป็นผู้ถูกรอบ
 โอติดณนามหะ, จำแล้ว ;
 ขาติยา, โดยความเกิด ;
 ชะรามะระณนะ, โดยความแก่ และความตาย ;
 โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาสะหิ,
 โดยความโสก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่
 สบายใจ ความคับแค้นใจ ทั้งหลาย ;
 ทุกโขติณณา, เป็นผู้ถูกความทุกข์ หยั่งเอาแล้ว ;
 ทุกขะปะเรตา, เป็นผู้มีความทุกข์ เป็นเบื้องหน้าแล้ว ;
 อัปปะวะนามิมัสสะ เกวลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา
 ปัญญาเยถาติ. ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์
 ทั้งสิ้นนี้, จะพึงปรากฏชัด แก่เราได้.

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สະระณัง คตะตา,
 เราทั้งหลายผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มี
 พระภาคเจ้า แม้ปรินิพพานแล้ว พระองค์นั้น เป็นสรณะ ;
 ฐัมมัญจะ สังฆัญจะ, ถึงพระธรรมด้วย, ถึงพระสงฆ์ด้วย ;
 ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิ-
 กะโรมะ อะนุปะฏิปัชามะ, จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่

ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระ-
ภาคเจ้านั้นตามสติกำลัง,
สา สา โน ปะฏิปัตติ, ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเรา
ทั้งหลาย ;

อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยาเย สังวัตตะตุ.
จงเป็นไปเพื่อการทำให้สุดแห่ง
กองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

(จบคำทำวัตรเช้า)

(สำหรับภิกษุสามเณรสวน)

จิระปะริณิพุตัมปิ คัง ภะคะวันคัง อุทิสสะ อะระหันคัง สัมมาสัมพุทธัง.
เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส,
ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น ;
สัตถา อะคาริสะมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,
เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,
คัสสะมิัง ภะคะวะติ พหัมมะจะริยัง จะรามะ.

ประพตติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,
ภิกษุทั้งหลาย สิกขาสาวิระสะมาปินนา :

ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิต ของภิกษุทั้งหลาย ;
ตัง โน พหัมมะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยาเย
สังวัตตะตุ.

ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น, จงเป็นไปเพื่อการทำให้สุด
แห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

คำทำวัตรเย็น

(คำบูชาพระ และปูพพภาคนมการ ใช้อย่างเดียวกับคำทำวัตรเช้า)

๑. พุทธานุสสติ

(หันหน้า มหันต พุทธานุสสติขณะยัง กระโหลก เส.)

ตั้ง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัลลียาณ กิตติสัทโท

อัทธกุคะโต. ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระ-

ภาคเจ้านั้น, ได้ฟังไปแล้วอย่างนี้ว่า ;

อิตปิ โส ภะคะวา. เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระ

ภาคเจ้านั้น ;

อะระหัง. เป็นผู้ไกลจากกิเลส ;

สัมมาสัมพุทธโธ. เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;

วิชชาจะระณะสัมปันโน. เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ;

สุคะโต. เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;

โลกะวิทู. เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ;

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ. เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควร
ฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ;

สัคคา เทวะมะนุสสานัง. เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์
ทั้งหลาย ;

พุทธโธ. เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม,

ภะคะวา ติ. เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกกรรม
สั่งสอนสัตว์ ดังนี้.

๒. พุทธภาษิต

(หันทะ มะยัง พุทธภาษิตัง กะโรมะ เส.)

พุทธะวาระหันตะวะระคาคิณณิกิยุตโต,

พระพุทเจ้าประกอบด้วยคุณ มีความประเสริฐแห่ง
อรหันตคุณ เป็นต้น ;

สุทธาภิ ญาณะกะรุณาทิ สะมาคะตัตโต,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ และพระกรุณา
อันบริสุทธิ์ ;

โพเธสิ โย สุชนะนัง กะมะลังวะ สุโร,

พระองค์ใด ทรงกระทำหน้าที่ดีให้เบิกบาน คุหาติดย
ทำบัวให้บาน ;

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชินนัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์ ผู้ไม่มีกิเลส พระองค์นั้น ด้วย
เศียรเกล้า.

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระพุทเจ้าพระองค์ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของ
สัตว์ทั้งหลาย ;

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ดัง สิระนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทเจ้าพระองค์นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่ง
ความระลึก องค์ที่หนึ่ง ด้วยเศียรเกล้า ;

พุทธัสสาหัสสะมิ ทาโส (ทาสี) ะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทเจ้า, พระพุทเจ้าเป็นนาย
มีอิสระเหนือข้าพเจ้า ;

พุทโธ ทุกขัสสะ นาคา จะ วิธาคา จะ หิตัสสะ เม,

พระพุทเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า ;

พุทธัสสหาหัง นียยาเทมิ สะวีริญชีวิตฺตฺยจิทัง.

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แต่พระพุทธเจ้า ;
วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ พุทธัสสเววะ สุโพธิตัง.
ข้าพเจ้าผู้ใหญ่อยู่อัปเดตตาม ซึ่งความตรัสรู้ดีของ
พระพุทธเจ้า ;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทฺโธ เม สะระณัง วะรัง.
สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระพุทธเจ้าเป็นสรณะ
อันประเสริฐของข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัคคเตยยัง สัตถุสสาสะเน.
ด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา
ของพระศาสดา ;

พุทฺธัง เม วันทะมานะนะ (มานายะ) ยัง ปุณฺณัง ปะสุตัง อีชะ.
ข้าพเจ้าผู้ใหญ่อยู่อัปเดตพระพุทธเจ้า ได้ชวนขวายนุญใด ใน
บัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.
อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

....

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตะสา วา,
ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;
พุทฺธเ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
กรรมน่าคิดเตือนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระ
พุทธเจ้า ;

พุทฺโธ ปะฏิกัณ्हะตุ อัจจะยันตัง,
ขอพระพุทธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนี้ ;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทธะ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทธรเจ้า ในกาลต่อไป."

๓. อัมมานุสสติ

(หัตถะ มะยัง อัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สัะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มี

พระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว ;

สันทิฏฐิโก, เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้
ด้วยตนเอง ;

อะกาลิโก, เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่
จำกัดกาล ;

เอหิปัสสิโก, เป็นสิ่งที่ควรกล่าวแก่ผู้อื่นว่า ท่าน
จงมาดูเถิด ;

โอปะนะยิโก, เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว ;

ปัจจุตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ติ. เป็นสิ่งที่ผู้รู้ผู้รู้ได้เฉพาะคน
ดังนี้.

๑. บทขอให้งดโทษนี้ มิได้เป็นการขอล้างบาป, เป็นเพียงการเปิดเผยตัวเอง ; และคำว่า
โทษในที่นี้มีได้หมายถึงกรรม : หมายถึงโทษเล็กน้อยซึ่งเป็น "ส่วนตัว" ระหว่างกันที่พึงอโหสิ
กันได้. การขอขมาชนิดนี้ สำเร็จผลได้ในเมื่อผู้ขอตั้งใจทำจริง ๆ, และเป็นเพียงศีลธรรม หรือสิ่ง
ที่ควรประพฤติ.

๔. อัมมภาณิกัตติ

(พันทะ มะฮัง อัมมภาณิกัตติง กะโรมะ เต.)

- สัระวากขาตะคาคัทธณะโยคะวะเสนะ เสยโย,
พระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ
คือความที่พระผู้มีภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น ;
- โย มัคคะปาเกปะริยัตติวิโมกขะเภโท,
เป็นธรรมอันจำแนกเป็น มรรค ผล ปรีชา และนิพพาน ;
- อัมโม กุโลกะปะตะมา ตะทะธาวริ,
เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกไปสู่โลก
ที่ชั่ว ;
- วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระอัมมะเมตัง,
ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น อันเป็นเครื่อง
ขจัดเสียดซึ่งความมืด.
- อัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุคตะมัง,
พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย ;
- ทุกิยานุสสะติภูฐานัง วันทามิ ดัง สีเรนะหัง,
ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก
องค์ที่สอง ด้วยเศียรเกล้า ;
- อัมมัสสาหัสสะมิ ทาโส (ทาสี) วะ อัมโม เม สามีกิสสะโร,
ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนาย
มีอิสระเหนือข้าพเจ้า ;
- อัมโม ทุกขัสสะ มาตา จะ วิธาคา จะ หิตัสสะ เม,
พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์
แก่ข้าพเจ้า ;
- อัมมัสสาหัง นิยามเทมิ สะรีริญชีวิตัญจิทัง,
ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แต่พระธรรม ;

วันทันทโหัง (ตีหัง) จะริสตามิ รัมมัสเสวะ สุรัมมะตัง,
ข้าพเจ้าผู้ไหว้จักอยู่ประพฤติตาม ซึ่งความเป็นธรรมดี
ของพระธรรม ;

นัตติ เม สรรณัง อัญญัง รัมโม เม สรรณัง วะรัง,
สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอัน
ประเสริฐของข้าพเจ้า ;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัทเตยยัง สัตถุสาสะเน,
ด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา
ของพระศาสดา ;

รัมมัง เม วันทะมานะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม ได้ชวนขวนขวายบุญใด ใน
บัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหตุง ตัสสะ เตชะสา.
อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

....

กาเยนะ วาจาเยนะ วะ เจตตะสา วา,
ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

รัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระธรรม ;

รัมโม ปะฎีกกัณหะตุ อัจจะยันตัง,
ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ รัมเม.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระธรรม ในกาลต่อไป.

๕. สังฆมานุสสติ

(หันทะ มะยัง สังฆมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เต.)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ.

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมั่นใจ, ปฏิบัติดีแล้ว ;

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ.

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมั่นใจ, ปฏิบัติตรงแล้ว ;

อุยาะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ. สงฆ์สาวกของ
พระผู้มีพระภาคเจ้าหมั่นใจ, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่อง
ออกจากทุกข์แล้ว ;

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ.

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมั่นใจ, ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทัง. ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ:

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา.

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ ;

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ.

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุณยโย.

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ;

ปาหุณยโย.

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้
ต้อนรับ ;

ทักขิณียโย.

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน ;

อัณฺฐะลิกะระณียโย.

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี ;

อะนุตตะรัง ปุณฺณักขะตัง โลกัสสา ติ. เป็นเนื่อบาบุญของ
โลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้.

เจริญอกุณห์ปัจจุเวกขณะ ๕ โดยสังเขป

(เห็นหะ มะยัง อะภินหะปัจจุเวกขณะปาฐะ ภาณามะ เต)
เจริญเถิด เราทั้งหลาย, มาสวดกัณห์ปัจจุเวกขณะปาฐะกันเถิด

ชะราชัมโมมหิ,	เรามีความแก่เป็นธรรมดา
ชะรัง อะนะตีโต	เราจะล่วงความแก่ไปไม่ได้
พยาธิชัมโมมหิ,	เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา
พยาธิง อะนะตีโต,	เราจะล่วงความเจ็บไข้ไปไม่ได้
มะระณะชัมโมมหิ,	เรามีความตายเป็นธรรมดา
มะระณัง อะนะตีโต,	เราจะล่วงความตายไปไม่ได้
สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ	เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ คือว่าจะ พรัดพรากจาก
นานาภาโว, วินาภาโว,	ของรักของเจริญใจทั้งหลายทั้งปวง
กัมมัสสะโกมหิ,	เราเป็นผู้มีกรรมเป็นของ ๆ ตน
กัมมะทายาโท,	เป็นผู้รับผลของกรรม
กัมมะโยนิ,	เป็นผู้มีกรรมเป็นกำเนิด
กัมมะพันธุ	เป็นผู้มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์
กัมมะปะฏิสะระโณ	เป็นผู้มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย
ยัง กัมมัง กะริสสามิ	เราจักกระทำการอันใดไว้
กัลยาณัง वा पापेกัง वा,	เป็นบุญหรือเป็นบาป

ตัสสะ ทะยะโท ภะวะอิสสามิ,	เราจักเป็นผู้รับผลของกรรมนั้นๆ
เอวัง อัมเหหิ อะภินทัง	เราทั้งหลายพึงพิจารณาอย่างนี้ทุกๆ
ปัจจะเวกขิ ตัพพัง.	วัน ดังนั้น

เขมาเขมสฺสณทึปิกคาคา

(หันเห มะยัง เขมาเขมสฺสณทึปิกคาคาโย ภะณามะ เต)

เชิญเถิด เราทั้งหลาย, กล่าวคาถาแสดงสฺสณอันเกษม

และไม่เกษมเถิด

พะหุง เว สฺสระณัง ยันติ บัพพะตานิ ะณานิ จะ
อารามะรูกะเจตยานิ มะนุสสา ภะยะตฺตชิตา.

มนุษย์เป็นอันมาก เมื่อเกิดมีภัยคุกคามแล้ว, ก็ถือเอาภูเขาบ้าง,

ป่าไม้บ้าง, อาราม และรูกะเจตียบ้าง, เป็นสฺสณะ:

เนตัง โข สฺสระณัง เขมัง เนตัง สฺสระณะมุตตะมัง,

เนตัง สฺสระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมัจจะติ,

นั่น มิใช่สฺสณะอันเกษมเลย, นั่น มิใช่เป็นสฺสณะอันสูงสุด;

เขาอาศัยสฺสณะ นั้นแล้ว ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้;

โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สฺสระณัง อะโธ,

จัตตาริ อะริยะสัจจานิ ธัมมัมปิ ปัญญาเย บัสสะเต,

ส่วนผู้ได้ออหาพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสฺสณะแล้ว;

เห็นอริยสัจคือ ความจริงอันประเสริฐสี่, ด้วยปัญญาอันชอบ;

ทุกข์ ทุกขะสมุปาทัง ทุกข์สสะ จะ อะติกกะมัง
 อริยัญญังกัณห์ มัคคัง ทุกขุปะสมะคามินัง,

คือเห็นความทุกข์, เหตุให้เกิดทุกข์, ความก้าวล่วงทุกข์เสียได้;
 และหนทางมีองค์แปดอันประเสริฐ, เครื่องถึงความระงับทุกข์;
 เอตัง โข สาระณัง เขมัง เอตัง สาระณะมุตตะมัง,
 เอตัง สาระณะมากัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.
 นั้นแหละ เป็นสรณอันเกษม, นั้น เป็นสรณะอันสูงสุด
 เขาอาศัยสรณะ นั้นแล้ว, ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

ภัทเทภะรัตตะคาถา

(หันทะ มะยัง ภัทเทภะรัตตะคาถาโย ภะณามะ เส)
 เจริญเถิด เราทั้งหลาย, จงกล่าวคาถาแสดงผู้มีราตรี
 เดียวเจริญเถิด

※ □ ※

อะตีตัง นานวาอะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาอะตัง,
 บุคคลไม่ควรตามคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ด้วยอาลัย;
 และไม่พึงพะวงถึงสิ่งที่ยังไม่ถึง:
 ยะทะตีตัมปะหีนันตัง อัมปัตตัญจะ อะนาอะตัง,
 สิ่งเป็นอดีตก็ละไปแล้ว; สิ่งเป็นอนาคตก็ยังไม่มา;

บัจจุปบันนัญจะ โย ชัมมัง ตัตตะ ตัตตะ วิปัสสะติ,
อะสังหิรัง อะลังกุปปัง ตัง วิทชา มะนุพฺพุหะเย.

ผู้ใดเห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้นๆ อย่างแจ่มแจ้ง;

ไม่อ่อนแอจนคลอนแคลน, เขาควรพอกพูนอาการเช่นนั้นไว้:

อัสสะวะ กิจจะมาตปฺปัง โก ษัลฺยา มะระณัง สุเว,

ความเพียรเป็นกิจที่ต้องทำวันนี้, ใครจะรู้ความตาย แม้พรุ่งนี้,

นะ หิ โน ลังคะรันเตนะ มหาเสนะนะ มัจจุณา,

เพราะการผัดผ่อนต่อมัจจุราชซึ่งมีเสนามาก, ย่อมไม่มีสำหรับเรา;

เอวํวิหาริมาทาปิง อะโหรัสสะมะตันทิตัง,

ตั้ง เว ภัทเทกะรัตโตติ สันโต อาจิกะเต มุนิ.

มุนีผู้สงบ ย่อมกล่าวเรียก, ผู้มีความเพียรอยู่เช่นนั้น, ไม่เกียจคร้าน

ทั้งกลางวันกลางคืน ว่า “ผู้เป็นอยู่แม้เพียงราตรีเดียว ก็น่าชม”

โอวาทปาติโมกขคาถา

(หันทะ มะยัง โอวาทะปาติโมกขะคาถาโย ภาณามะ เส.)

เชิญเถิด เราทั้งหลาย, จงกล่าวคาถาแสดงพระโอวาท

ปฎิโมกข์เถิด

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง,

การไม่ทำบาปทั้งปวง;

กุสะลัสสุปะสัมปะทา,

การทำกุศลให้ถึงพร้อม;

สะจิตตะปะริโยทะปะนัง,

การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ;

เอตัง พุทธฐานะสาสะนัง.

ธรรม ๓ อย่างนี้, เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

ขันตี ประระมัง ตะโป ตีติกขา,

ขันติ คือความอดกลั้น, เป็นธรรมเครื่องเผือกใจอย่างยิ่ง;

นิพพานัง ประระมัง เวทนต์ิ พุทธา,

ผู้รู้ทั้งหลาย, กล่าวพระนิพพานว่าเป็นธรรมอันยิ่ง;

นะ หิ บัพพะชิตโต ประรูปะมาตี,

ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่, ไม่ถือว่าเป็นบรรพชิตเลย;

สมะโณ โหติ ประรัง วิหะฐะยันโต.

ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่, ไม่ถือว่าเป็นสมณะเลย,

อะนุปะวาโท อะนุปะมาโต,

การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย;

ปาติโมกเข จะ สังวะโร,

การสำรวมในปาติโมกข์;

มัตตัญญูตา จะ ภัตตัสมิัง,

ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค;

บัณฑิตยจะ สะยะนาสะนัง,

การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด;

อะริจิตเต จะ อาโยโก,

ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง;

เอตัง พุทธฐานะสาสะนัง.

ธรรม ๖ อย่างนี้, เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

คำอาราธนาและศีลต่าง ๆ

คำอาราธนาศีล ๕

มยฺ ภนฺเต วิสฺสุ วิสฺสุ รกฺขนตุถาย ติสฺรเณน สห ปญฺจ
 สីลานิ ยาจาม. ทุตฺติยมฺปิ มยฺ ภนฺเต วิสฺสุ วิสฺสุ รกฺขนตุถาย
 ติสฺรเณนสห ปญฺจ สีลานิ ยาจาม. ตติยมฺปิ มยฺ ภนฺเต
 วิสฺสุ วิสฺสุ รกฺขนตุถาย ติสฺรเณร สห ปญฺจ สีลานิ ยาจาม.

ถ้าอาราธนาคนเดียวเปลี่ยน มยฺ เป็น อหิ ยาจามเป็นยาจามิ.
 ศีล ๘ เปลี่ยน บัณฺจะ เป็นอวัฐฺระ

คำอาราธนาอุโบสถศีล

มยฺ ภนฺ เต ติสฺรเณน สห อญฺญํกสมนฺนาคตํ อุโปสถํ
 ยาจาม. ทุตฺติยมฺปิ มยฺ ภนฺ เต ติสฺรเณ นสห อญฺญํกสมนฺนาคตํ
 อุโปสถํ ยาจาม. ตติยมฺปิ มยฺ ภนฺเต ติสฺรเณน สห อญฺญํก-
 สมนฺนาคตํ. อุโปสถํ ยาจาม.

คำอาราธนาพระปริตร

วิปตุติ ฐิพาหาย	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพทกฺขวินาสาย	ปริตฺตํ พฺรุธ มงฺกลํ
วิปตุติปฐิพาหาย	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพทกฺขวินาสาย	ปริตฺตํ พฺรุธ มงฺกลํ
วิปตุติปฐิพาหาย	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพโรควินาสาย	ปริตฺตํ พฺรุธ มงฺกลํ

คำอาราธนาธรรม

พรหม จ โลกาธิปติ สหมปติ
 กตัญญูชลี อนันตวิริ อयाจ
 สนตัส สตตะตา, ปุปรชกษชาติกา
 เทเสตุ ชมมัม อนุกมัมปัม ปชัม

คำอาราธนาธรรมวันธรรมสวนะ

(วันพระ วันศีล)

จาตุททสี่ ปณณรสี ยาจ ปกขสฺส อญฺญมึ กาลา พุทฺธเชน
 ปญฺญตฺตา สทฺธมฺมสฺสวณฺสฺสสิเม อญฺญมึ โข อยฺนทานิ สมฺปตฺตา
 อภิลกฺขิตา

เตนํยํ ปรีสา ชมมัม โสตุ อิช สมภาตตะ

สาธุ อโยโย ภิกฺขุสงฺฆโม กโรตุ ชมมเทสนัม

อยญฺจ ปรีสา สพฺพา อญฺญิกตฺวา สุณามฺหุ ตนฺติฯ

(ใช้ได้เฉพาะ ๘ คำ ถ้า ๑๕ คำ เปลี่ยน อญฺญมึ โข เป็น “ปณณรสี”)

คำถวายสังฆทาน

(แบบสามัญ) อิมานิ มยํ ภนฺเต, กตฺตานิ, สปริวารานิ
 ภิกฺขุสงฺฆสฺสโอโณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺฆโม อิมานิ
 กตฺตานิ, สปริวารานิ, ปฏิกุณฺหาตุ, อมฺหากํ, ทัมฺหตุํ หิตาย,
 สุขาย.

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายภัตตาหาร
กับทั้งบริวารเหล่านี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับภัตตาหาร กับทั้ง
บริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่
ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

(แบบอุทิศเพื่อผู้ตาย) อิมานิ มยิ ภนฺเต, มตฺถกตฺตานิ,
สปริวารานิ, ภิกฺขุสงฺฆมฺหํ, โอโณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต,
ภิกฺขุสงฺโฆ อิมานิ, มตฺถกตฺตานิ, สปริวารานิ, ปฏิกฺคณฺหาตุ,
อมฺหากญฺเจว, มาตาปิตฺุอาทึนญฺจ ญฺาตกาณิ, กาลตาณิ, ทึมฺรตฺตํ
หิตาย, สุขาย,ฯ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
มตภัตตาหาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์
จงรับมตภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประ-
โยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยแก่ญาติของข้าพเจ้าทั้งหลาย
มีมารดาบิดาเป็นต้น ผู้ทำการละล่วงลับไปแล้วด้วย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายสลากภัตต์

เอตานิ มยิ ภนฺเต, กตฺตานิ, สปริวารานิ, อสุกฺกฏฺฐาเน,
ฐูปิตานิ, ภิกฺขุสงฺฆมฺหํ, โอโณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต, ภิกฺขุสงฺโฆ.
เอตานิ. กตฺตานิ, สปริวารานิ, ปฏิกฺคณฺหาตุ, อมฺหากิ, ทึมฺรตฺตํ,
หิตาย, สุขาย.ฯ

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ภิกษุทั้งหลาย กัดดาหารกับทั้งบริวารทั้งหลาย ซึ่งตั้งไว้ ณ ที่โน้นนั้น ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งสลากกัดดาหารกับทั้งบริวารเหล่านั้น ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญฯ

คำถวายข้าวสาร

อิมานิ มหิ ภนุ เต, ตณฺหฺทานิ, สปริวารานิ, ภิกฺขุสงฺฆสฺส, โอโณชยาม, สาธุโน ภนุ เต. ภิกฺขุสงฺโฆ, อิมานิ, ตณฺหฺทานิ, สปริวารานิ, ปฏิกฺกณฺหาตุ, อมฺหากํ, ที่จฺมรตฺตํ, หิตาย, สุขาย,

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายข้าวสาร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับข้าวสารกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ

คำถวายเภสัชทานมีน้ำผึ้งเป็นต้น

สโรโท นามายํ ภนุเต, กาโล สมฺปตฺโต, ชตฺถ ตถาคโต, อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ, สารทิกาพาเชน, อาพาธิกานํ, ภิกฺขูนํ, ปญฺจ เกสขฺมานิ, อนุญฺญาตี, สปปิ, นวนีตํ, เตลํ, มธุ, ผาณิตํ, มยฺหฺทานิ ตกฺกกาลสทิสํ, สมฺปตฺตา ตสฺส ภควโต, ปญฺณตฺตานุกํ, ทานํ, ทาทฺกามา, เตสุ ปริยาปนนํ, มธุ จ, เตลํ จ, ผาณิตํ จ,

ภิกขุณณเจว, สามเณรานณ จ, โอโณชยาม, สารุ โน ภนเต,
 อยฺยา ยถาวิภุตฺตา, มรุตฺตานํ จ. เตลํ จ, ผาณิตํ จ, ปฏิกุลณฺหตุ
 อมฺหากํ, ที่มฺรตฺตํ, หิตาย, สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ บัดนี้สัรทกาลมาถึงแล้วในกาลใด
 เล่า พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงอนุญาตภเณส ๕ อย่าง คือ
 เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย แก่ภิกษุทั้งหลายผู้อาพาธ ด้วย
 โรคเกิดในสัรทกาล บัดนี้ข้าพเจ้าทั้งหลาย มาถึงกาลเช่นนี้แล้ว
 ประรณานจะถวายทานตามพระพุทธานุญาต ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
 จึงถวายน้ำผึ้งกับน้ำมันและน้ำอ้อย อันนั้นเข้าในภเณส ๕ อย่างนั้น แก่
 ภิกษุและสามเณรทั้งหลาย ขอพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลายจงรับ มรุตาน
 เกลทาน และผาณิตทาน ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ตามที่แจกถวายแล้ว
 นั้น ๆ เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าสิ้นกาลกาลเทอญฯ

คำถวายเสนาสนะ กุฏิ วิหาร

อิมานิ มยฺ ภนฺเต, เสนาสนานิ, อาคตนาถตฺสฺส,
 จาตุทฺทิสฺส, ภิกฺขุสงฺฆสฺส โอโณชยาม, สารุ โน ภนฺเต,
 ภิกฺขุสงฺโฆ, อิมานิ, เสนาสนานิ ปฏิกุลณฺหาตุ, อมฺหากํ,
 ที่มฺรตฺตํ, หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
 เสนาสนะเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ที่มาแล้วก็ดี ยัง
 ไม่มาแล้วดี ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับเสนาสนะเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายศาลาโรงธรรม

มัย ภนฺเต อิมํ สาลํ, ชมฺมสถาย, อุทฺทิสฺส, จาตุทฺ
 ทิสฺส, ภิกขุสงฺฆสฺส, โอ โณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต ภิกขุ
 สงฺโฆ อิมํ สาลํ, ปฏิกุณฺหาตุ, อมฺหากํ ที่มรตฺตํ, หิตาย,
 สุขาย.

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
 ศาลาหลังนี้แก่พระภิกษุสงฆ์ผู้มีในทิศทั้ง ๔ อุทิศเพื่อเป็นสถานที่แสดง
 ธรรม ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับศาลาหลังนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
 ประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าวัสสิกสาฎก

อิมานิ มัย ภนฺเต, วสฺสิกสาฎกานิ, สปริวารานิ ภิกขุ
 สงฺฆสฺส, โอ โณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต ภิกขุสงฺโฆ, อิมานิ
 วสฺสิกสาฎกานิ. สปริวารานิ, ปฏิกุณฺหาตุ, อมฺหากํ ที่มรตฺตํ
 หิตาย, สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้าอาบน้ำฝน กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์
จงรับ ผ้าอาบน้ำฝน กับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าจ่านำพรรษา

อิมานิ มยิ ภนฺเต วสฺสวาทิกจิวฺรานิ สปริวารานิ
ภิกฺขุสงฺฆมฺหิสฺส โอโธชยาม สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ อิมานิ
วสฺสวาทิกจิวฺรานิ สปริวารานิ ปฏิกุณฺณหาตุ อมฺหากิ
ที่มฺรตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้าจ่านำพรรษากับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์
จงรับ ผ้าจ่านำพรรษา กับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายล้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าถวายผ้าอังเจกจีวร

อิมานิ มยิ ภนฺเต อจฺเจกจิวฺรานิ สปริวารานิ ภิกฺขุ
สงฺฆมฺหิสฺส โอโธชยาม สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ อิมานิ
อจฺเจกจิวฺรานิ ปฏิกุณฺณหาตุ อมฺหากิ ที่มฺรตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้าอังเจกจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์

จรงับ ผ้าอัจเจกจีวรกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มยฺ ภนฺเต, ปัสสูกจีวรานิ, สปริวารานิ, ภิกขุสงฺฆสฺส
โอโณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต, ภิกขุสงฺ โฆ, อิมานิ, ปัสสูกจีวรานิ
สปริวารานิ, ปฏิกฺกณฺหาตุ, อมฺหากํ, ที่มรตฺตํ หิตาย, สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์
จรงับ ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้ากฐิน (แบบ ๑)

อิมํ, สปริวารํ, กฐินจีวรทุสฺสํ, สงฺฆสฺส, โอโณชยาม,
(ว่า ๓ จบ)

คำแปล ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวาร
เหล่านี้แก่พระสงฆ์

คำถวายผ้ากฐิน (แบบ ๒)

อิมํ ภนฺเต สปริวารํ, กฐินจีวรทุสฺสํ. สงฺฆสฺส โอโณ
ชยาม, สาธุ โน ภนฺเต, สงฺโฆ อิมํ, สปริวารํ, กฐินทุสฺสํ,
ปฏิกฺกณฺหาตุ, ปฏิกฺกณฺเหตฺวา จ, อิมินา ทุสฺสเสน. กฐินํ.
อตุตฺตรตุ อมฺหากํ. ที่มรตฺตํ. หิตาย. สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ผ้ากฐินจีวรทั้งบริวารนี้แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินจีวรกับทั้ง
บริวารนี้แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย รับแล้วจงกรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายเวจจุกฎิ

มยิ ภนฺเต อิมิ วจฺจุกฎิ อากตนาถตสฺส จาตุทฺทิสส
ภิกขุสงฺฆสฺส โอโณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต ภิกขุสงฺโฆ
อิมิ จจฺจุกฎิ ปฏิกุลลหาตุ อมฺหากํ ที่มรตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
เวจจุกฎิหลังนี้แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ทิศแล้วก็ดี ยังไม่มา
ก็ดีขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ เวจจุกฎิหลังนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายตอกไม้ธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

อิมินา สกฺกาเรน พุทฺธํ ปูเชมิ

คำแปล ข้าพเจ้าขอบูชาพระพุทธเจ้า ด้วยเครื่องสักการะนี้

อิมินา สกฺกาเรน ธมฺมํ ปูเชมิ

คำแปล ข้าพเจ้าขอบูชาธรรม ด้วยเครื่องสักการะนี้

อิมินา สกฺกาเรน สงฺฆํ ปูเชมิ

คำแปล ข้าพเจ้าขอบูชาพระสงฆ์ ด้วยเครื่องสักการะนี้

คำถวายหนังสือพระไตรปิฎก

อิมานิ มหิ ภนุเต เตปิฎกปณฺณานิ สปริวารานิ
 ภิกขุสงฺฆสฺส โอโณชยาม สาธุ โน ภนุเต ภิกขุสงฺโฆ
 อิมานิ เตปิฎกปณฺณานิ สปริวารานิ ปฏฺิคฺคณฺหาตุ อมฺหากํ
 ทิฆมรตฺตํ หิตาย สุขาย,

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวาย
 หนังสือพระไตรปิฎก กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่ท่าน
 ผู้เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับหนังสือพระไตรปิฎก กับทั้งบริวารเหล่านี้
 ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
 สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าไตรจีวร

อิมานิ มหิ ภนุเต, ติจีวรานิ, สปริวารานิ ภิกขุสงฺฆสฺส
 โอโณชยาม, สาธุ โน ภนุเต ภิกขุสงฺโฆ อิมานิ ติจีวรานิ
 สปริวารานิ, ปฏฺิคฺคณฺหาตุ อมฺหากํ ทิฆมรตฺตํ หิตาย สุขาย,

คำแปล ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
 ผ้าไตรจีวรกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุ
 สงฆ์จงรับผ้าไตรจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
 ประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายข้าวพระสงฆ์

อิมสูมี ฐาเนยว อิมานิ ภคฺคตานิ สสุปพฺยัญชนสมฺปนฺ
 มานิ สปานกานิ เกสขฺขานิ พุทฺธปมฺขสุส เทมิฯ (หลาย
 คนเปลี่ยนเป็นเทม)

คำแปล ข้าพเจ้าทั้งหลายถวายภัตตาหารเหล่านี้ มีอุปพยัญชนะ
 (แกงกับ) บริบูรณ์พร้อมทั้งน้ำ และเกสรอันตั้งอยู่ในที่นี้แล แก่พระ
 ภิกษุสงฆ์ มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มยํ ภนฺเต วสุตฺติสาฎฺธิจิวฺรานิ, สปริวารานิ.
 ภิกฺขุสงฺฆมฺสุส โอโณชยาม สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺ ใ
 มอิมานิ วสุตฺติสาฎฺธิจิวฺรานิ สปริวารานิ ปฏฺิณฺหาตุ อมฺหากํ
 ทิฆมฺรตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายผ้าอาบ
 น้ำฝนกับทั้งบริวารเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้าอาบ
 น้ำฝนกับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความ
 สุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสืบกาลนานเทอญฯ

คำถวายอัฐบริขาร

อิมานิ มยํ ภนฺเต อฏฺฐปริกฺขารานิ ภิกฺขุสงฺฆมฺสุส โอโณ
 ชยาม สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺ ใ มอิมานิ อฏฺฐปริกฺขารานิ
 ปฏฺิณฺหาตุ อมฺหากํ ทิฆมฺรตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายอัฐบริ
 ชารกับทั้งบริวารเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับอัฐบริชาร
 กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข
 แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายมื้อง ะมัง โปง

อิมิ ภนฺเต กลฺลํทีสปรีวาริ ภิกฺขุสงฺฆสฺส โอโณชยาม
 สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ อิมิ กลฺลํที สปรีวาริ ปฏิกุ-
 กลฺลหาตุ อมฺหากํ ทิฆมตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายมื้อง
 (ถ้าเป็นระฆังหรือโปง ก็ให้ระบุชื่อตามนั้น ส่วนตัวบาติคงเหมือนเดิม)
 พร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอพระ-
 ภิกษุสงฆ์จงรับมื้องพร้อมทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประ-
 โยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายตะเกียง

อิมิ ภนฺเต ปทีปํ สปรีวาริ ภิกฺขุสงฺฆสฺส โอโณชยาม
 สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ อิมิ ปทีปํ สปรีวาริ ปฏิกุกลฺลหาตุ
 อมฺหากํ ทิฆมตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายตะเกียง
 กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้แก่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอพระ

ภิกษุสงฆ์จึงรับตะเกียงกับบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายไฟฟ้า

อิมิ ภนฺเต วิชฺขุปทีปํ สปริวาริ ภิกฺขุสงฺฆสฺส โอนิ
ชยาม สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ อิมิ วิชฺขุปทีปํ สปริวาริ
ปฏิกุณฺหาตุ อนฺหากํ ทิฆมตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายไฟฟ้า
กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอพระภิกษุ
สงฆ์จงรับไฟฟ้ากับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์
และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายกลอง

อิมิ ภนฺเต เภริ สปริวาริ ภิกฺขุสงฺฆสฺส โอนิชยาม สาธุ
โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ อิมิ เภริ สปริวาริ ปฏิกุณฺหาตุ
อนฺหากํ ทิฆมตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายกลอง
กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายธรรมาสน์

อิมิ ภนฺเต, ธรรมาสนิ, สปริวาริ. ภิกฺขุสงฺฆสฺส โอโณชยาม
สาธุ โน ภนฺเต, ภิกฺขุสงฺโฆ, อิมิ, ธรรมสฺส, สปริวาริ
ปฏิกุณฺหาตุ, อุมฺหากิ, ที่มฺรตฺตํ, หิตาย, สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
ธรรมาสน์ กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่ท่านผู้เจริญ
ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับธรรมาสน์กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายขาม

อิมานิ มยิ ภนฺเต, สุปฺปารมฺมุตฺตาภิปริกขารานิ, สปริวารานิ,
ภิกฺขุสงฺฆสฺส, โอโณชยาม, สาธุ โน ภนฺเต, ภิกฺขุสงฺโฆ
อิมานิ, สุปฺปารมฺมุตฺตาภิปริกขารานิ ปฏิกุณฺหาตุ อุมฺหากิ
ที่มฺรตฺตํ, หิตาย, สุขาย

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายบริขารมีถั่ว
และขามเป็นต้น กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่ท่านผู้
เจริญ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับถั่วและขาม กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้น
กาลนานเทอญ

คำถวายโรงอุโบสถ

มยิ ภนฺเต, อิมิ อุโปสถาคาริ, ภิกฺขุสงฺฆสฺส สงฺฆกมฺมานิ

กรณตุลา ย โธณชยาม สาธุ โน ภนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ อิมํ
อุโปสถาคารํ ปฏิกณฺหาตุ อมฺหากํ ที่มรตฺตํ หิตาย สุขาย

คำแปล ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายโรง
อุโบสถนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อทำสังฆกรรม ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ
อุโบสถนี้ เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน
เทอญฯ

คำถวายข้าวพระพุทธ

อิมํ สุปฺพญฺชนสมฺปนฺนํ, สาลีนํ โอทนํ, อุทกํ วรํพุทฺธสฺส
ปุเชมิ

หมายเหตุ การกล่าวคำถวายข้าวพระพุทธนี้ ไม่นิยมแปล นิยม
กล่าวคนเดียว

คำลาข้าวพระพุทธ

เสถํ มงฺกลํ ยาจามิฯ (ไม่นิยมแปล)

คำกรวดน้ำแบบสั้น

(เป็นคำอุทิศของพระเจ้าพิมพิสาร) ว่า “อิทฺถเม ญฺาตํ โหตุ
(๓ จบ) หากจะเต็มพุทธภาษิตต่อว่า” “สุจิตฺตา โหนฺตุ ญฺาตโย” ก็ได้

คำอธิษฐานใส่บาตรพระ

อิทํ วต เม ทานํ อาสาวกฺขยขาวทํ โหตุฯ

คำชักผ้าป่าที่เขาทอดทิ้ง

อิทํ วตฺถํ อสามิกํ ปัสสฺสจฺฉีวรํ มยุหํ ปาปฺณาติฯ

กำหนดการบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจศพ
พระอธิการ เรียน อรุโณ (แสงทรัพย์)

ณ วัดหนองโน-หนอง둔 ต.ชีทวน อ.เขื่องใน จ.อุบลฯ

วันที่ ๔-๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

วันอังคารที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ตรงกับขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๓

เวลา ๐๕.๐๐ น. เคลื่อนศพขึ้นสู่เมรุ ตั้งบำเพ็ญกุศล

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล

เวลา ๑๕.๐๐ น. สวดพระอภิธรรม

วันพุธที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ตรงกับขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๓

เวลา ๐๗.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเช้า ทอดผ้าป่าสามัคคี

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุ-สามเณร
 ประมาณ ๑๐ รูป

เวลา ๑๓.๐๐ น. แสดงพระธรรมเทศนา โดย พระครู
 ศรีรัตนโสภณ เจ้าคณะอำเภอเขื่องใน

เวลา ๑๔.๐๐ น. ถวายน้ำเตราภิเษก (น้ำสรง)

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระสงฆ์ทั้งหมดสวดมาติกา-บังสุกุล

เวลา ๑๖.๐๐ น. ประชุมเพลิง

คณะสงฆ์ และทายกทายิกา ชาวหนองโน-หนองคู
และชาวตำบลชัทวน ขอเจริญพร และเรียนเชิญสาธุชน ผู้เป็น
ศิษยานุศิษย์ ตลอดจนท่านผู้เคารพนับถือได้ไปร่วมบำเพ็ญ
กุศลในครั้งนี้โดยพร้อมเพรียงกัน

พระครูสุนทรสุตกิจ (อ. มณี)

เจ้าคณะตำบลชัทวน

